

SCHOON BOEREN

Duurzame tuinbouw in eigen streek

SCHOON BOEREN IN DE REGIO IZEGEM, LEDEGEM, MOORSLEDE EN ROESELARE

Welke landbouw is typisch voor deze regio?

Midden-West-Vlaanderen wordt niet voor niets de groentetuin van West-Europa genoemd. In het gebied en de onmiddellijke omgeving wordt er een ruim assortiment groenten gekweekt, zowel in open lucht als beschutte teelt. De afzetkanalen met name de versmarkt via de REO-veiling of de diepvriesindustrie, zijn dichtbij. Maar je vindt er nog meer schakels uit het zogenaamde 'agrovoedingscomplex'. De onderzoeks- en voorlichtingsactiviteiten van Inagro zijn al jaren een stuwende kracht voor de sector. En vergeten we ook de toelevering met machinebouw en de vele mogelijkheden voor landbouwonderwijs in de regio niet. Dat ook de veehouderij een belangrijke rol speelt, is zichtbaar door een belangrijk aandeel grasland en voedergewassen.

De regio ligt grotendeels in de zandleemstreek met uitzondering van het noordoosten van het gebied (Emelgem), een uitloper van de zandstreek. Deze vruchtbare en voor heel veel teelten geschikte bodem weerspiegelt zich in een brede waaier aan type bedrijven van gemengd tot meer gespecialiseerd. Zo vind je verspreid over het gebied rundveehouderij (melk- en vleesvee), varkenshouderij, akkerbouwbedrijven, glastuinbouw maar ook en vooral groenteteelt.

De grote bevolkingsdichtheid zorgt voor eerder kleinere percelen door de sterke versnippering en veel verspreide bewoning.

De campagne 'Schoon Boeren' is een initiatief van Inagro en de Provincie West-Vlaanderen in samenwerking met de gemeenten Izegem, Ledegem, Moorslede en Roeselare.

Concept en realisatie - Hannibal
Fotografie - Hannibal
Druk - Lowyck drukkerij
Oplage 56.000 ex

Depotnummer D/2015/12.975/7
V.U. Mia Demeulemeester, Ieperseweg 87, 8800 Rumbeke
Deze publicatie kwam tot stand dankzij de enthousiaste medewerking van de 8 Schoon Boeren.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, in enige vorm of wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

NAAM
Koen Dendaauw en Greet Scheirlynck

ADRES
Rollegemkapelsestraat 74 - Ledegem

ACTIVITEIT
Melkveehouderij en zuivelverwerking

DE SCHONE BOER IS GESTART IN...
1996

“UIT EIGEN BRONNEN ENERGIE OPWEKKEN, IS FANTASTISCH”

KOEN DENDAUW

Koen en Greet toonden vorig jaar met veel plezier hun bedrijf op de Dag van de Landbouw. Er valt dan ook heel wat te zien in deze moderne, geautomatiseerde stal. Koen: “Het begint met onze **voederschuiver**. Die werkt met een batterij die opgeladen wordt via onze zonnepanelen. Die schuift het voeder regelmatig dichterbij de koeien, zodat er altijd nieuw lekkers vooraan ligt. Dat zet de koeien in beweging. Na het eten moeten ze via een selectiebox terug. Die beslist, op basis van gegevens die de koe rond de hals bij zich draagt, of ze in de stal blijft, naar de wei mag of naar de **melkrobot** moet. Die robot sluit met behulp van een laser de melkbekers aan op de uier van de koe om ze daarna snel en efficiënt te melken. Het natuurlijke ritme van de koe wordt op die manier zo veel mogelijk gevolgd, wat goed is voor haar welzijn.” Ook een gemak voor de boer? “Uiteraard,” lacht Koen, “In theorie moet ik niet bij de koeien blijven na hun eten en kan ik mijn werk veel meer spreiden.”

De melkrobot is niet de enige innovatie in deze nieuwe stal met **LED-verlichting**. Buiten staat een **pocketvergister**. Deze kleinschalige technologie laat toe elektriciteit en warmte te produceren uit bedrijfseigen mest. En meer bepaald uit de gassen van die mest. Versheid van de mest is daarom heel belangrijk. In een klassieke mestkelder kan het beschikbare methaan ontsnappen via de roostervloer en daarom heeft deze stal een **volle vloer**. Een soort schuif trekt de mest naar een sleuf vanwaar het naar de vergister wordt opgepompt. Het restproduct van de vergisting wordt overgepompt naar een afgesloten mestopslag zodat gassen niet kunnen ontsnappen. Dit product kunnen we dan gebruiken als efficiënte meststof. Koen: “Ik vind het geweldig hoe ik uit mijn eigen bronnen energie kan

opwekken. Bovendien komen minder broeikasgassen in het milieu terecht.”

Andere “bronnen” die Koen en Greet benutten, zijn de melk van de koeien en de eieren van de kippen. Die dienen om eigen producten te maken en in hun **hoevewinkel** te verkopen. Greet: “Ik run het winkeltje al 19 jaar en zorg zo voor een eigen, extra inkomen. Je kan hier ijs, melk, boter of yoghurt kopen. Voor onze smaken gebruiken we ook vers fruit zoals bananen, niks chemisch dus. We zijn blij dat ook de jongere generatie terug de weg naar de hoeveproducten vindt. Karnemelk is bv. een gewild product dat nu ook in veel restaurants op tafel komt. En zo hebben we het graag natuurlijk.”

SCHONE TROEVEN

- › Voederschuiver
- › Melkrobot
- › LED-verlichting
- › Pocketvergister
- › Volle stalvloer
- › Inkleiding met knotwilgen
- › Wateropvang
- › Warmterecuperatie
- › Hoeswink

Voederschuiver

Volle vloer

Mestschuif

Melkrobot

Pocketvergister

Hoeswink

NAAM
Rik Bogaert en Nancy Verhaeghe

ADRES
Kortwagenstraat 87 - Ledegem

ACTIVITEIT
Varkensbedrijf en akkerbouw

DE SCHONE BOER IS GESTART IN...
1993

“BEREDENEERD OMGAAN MET PRODUCTIEMIDDELEN LOONT.”

RIK BOGAERT

Wat meteen opvalt als je het erf van Rik en Nancy oprijdt, is het gebouw midden het domein. Op het eerste zicht een woonhuis in dezelfde stijl als de rest van de boerderij, maar niets is minder waar. “Dit is ons sanitair blok”, vertelt Rik. “Iedere dag begint ons bezoek aan de stallen hier. Een dagelijks ritueel van douchen, bedrijfskledij aantrekken, Ook iedere bezoeker moet hier passeren. Hygiëne is de kern van onze bedrijfsvoering.” Hygiëne. Het hoge woord is eruit. Op hun bedrijf laten Rik en Nancy niets aan het toeval over om de varkens in optimale gezondheid te houden. Zo werken ze volgens een strikt **looptijnsysteem** wanneer ze naar de stallen gaan. Altijd van de zeugenstal met pasgeboren biggetjes, naar de biggenbatterijen en dan naar de vleesvarkens. Nooit omgekeerd zonder eerst weer een wasbeurt in het sanitair blok. Ook het materiaal wisselt niet van stal. Daarvoor gebruiken ze een kleurensysteem. Nancy: “We gebruiken bv. gele laarzen en gele borstels in de biggenstal. Zo vermijden we dat materiaal per ongeluk van stal wisselt en dat ziektekiemen zich verspreiden. Dit systeem is één van de redenen waarom we hier een **minimaal antibioticagebruik** kennen. Wij kweken een big tot vleesvarken met weinig tot geen antibiotica. Meer nog, de overgrote meerderheid van de varkens die het bedrijf verlaat, heeft nooit medicatie gekregen. En dat wil wat zeggen op 340 zeugen en 1500 vleesvarkens.”

Maar ook een gezond stalklimaat door goed afgestelde **ventilatie**, fris water en kwaliteitsvoeder doen het antibioticagebruik dalen. Op het bedrijf recupereren Rik en Nancy **regenwater** dat ze vermengen met boorputwater. Dit mengsel wordt ontsmet en aangezuurd met een duidelijk resultaat: gezondere biggen. “Dat vraagt toch opvolging. Van zodra de pomp wat hapert, zie je dat aan de biggen. Ook bij de voeding

is de opvolging maximaal. Het **voeder** haal ik altijd zelf bij dezelfde fabrikant en in de stallen verloopt alles **computergestuurd**. Voeder blaas ik in de silo’s wanneer die volledig leeg zijn. Zo blijven er geen resten achter en is het voeder altijd vers. Iedere zeug heeft een aparte chip zodat we weten hoeveel en wanneer ze eten. De biggen en vleesvarkens worden als groep opgevolgd.”

Rik en Nancy stellen alles in het werk om hun varkens tevreden en gezond te houden. Met speeltjes in de stallen zoals kettingen, buizen en blokken hout maken ze werk van **dierenwelzijn**. En zeugen worden omwille van de bioveiligheid niet ingekocht. Die duurzame ingesteldheid zie je ook buiten de stallen: mooie beplanting, **zonnepanelen** en wilgen sierden het terrein. Eigen grond wordt niet geploegd, maar bewerkt met de **spitfrees**, wat beter is voor de bodemstructuur. Dat gebeurt in één werkgang samen met zaaien, zodat ze besparen op mazout en de grond niet te veel belasten. Alles voor een mooi en duurzaam bedrijf en gezonde varkens. “We doen graag extra inspanningen voor onze dieren en de consument”, voegt Nancy eraan toe, “Maar financieel word je daar niet altijd voor beloond. De lage prijzen zetten de zenuwen in de sector op scherp.”

SCHONE TROEVEN

- › Minimaal antibioticagebruik - hygiëne
- › Dierenwelzijn
- › Recuperatie regenwater
- › Zonnepanelen
- › Spitfrees met GPS-sturing
- › Rik is o.a. voorzitter van de Landbouwwaad en Nancy engageert zich binnen KVLV en Agra

NAAM
Kristof Denolf en Mieke Vanrenterghem

ADRES
Lindeweg 2 - Moorslede

ACTIVITEIT
Plantankwekerij

DE SCHONE BOER IS GESTART IN...
2002

“ALS IEDEREEN MEEWERKT, VERLICHTEN WE DE DRUK OP HET MILIEU ”

KRISTOF DENOLF

Wanneer je de serres voor plantgoed van Kristof en Mieke Denolf binnenwandelt, ben je snel onder de indruk van de enorme ruimte die deze glazen bouwsels overspannen. Verdwalen kan je er misschien niet, maar voor je het weet leg je wel heel wat meters af. Daarom is planning hier essentieel. En dat is helemaal Kristof zijn ding: “Iedere morgen maak ik de planning op. Ik zorg er dan voor dat het werk van die dag zo efficiënt mogelijk geregeld is zonder dat er veel tijd en energie verloren gaat. Als je niet nadenkt over hoe je hier beweegt, ben je veel kilometers kwijt. Welk stuk serre pakken we eerst aan, waar plaatsen we lege en volle bakken, hoe verplaatsen we die, wanneer laden we de vrachtwagens enz. Een goede planning zorgt voor een duurzaam en efficiënt bedrijf waar geen energie verloren gaat.”

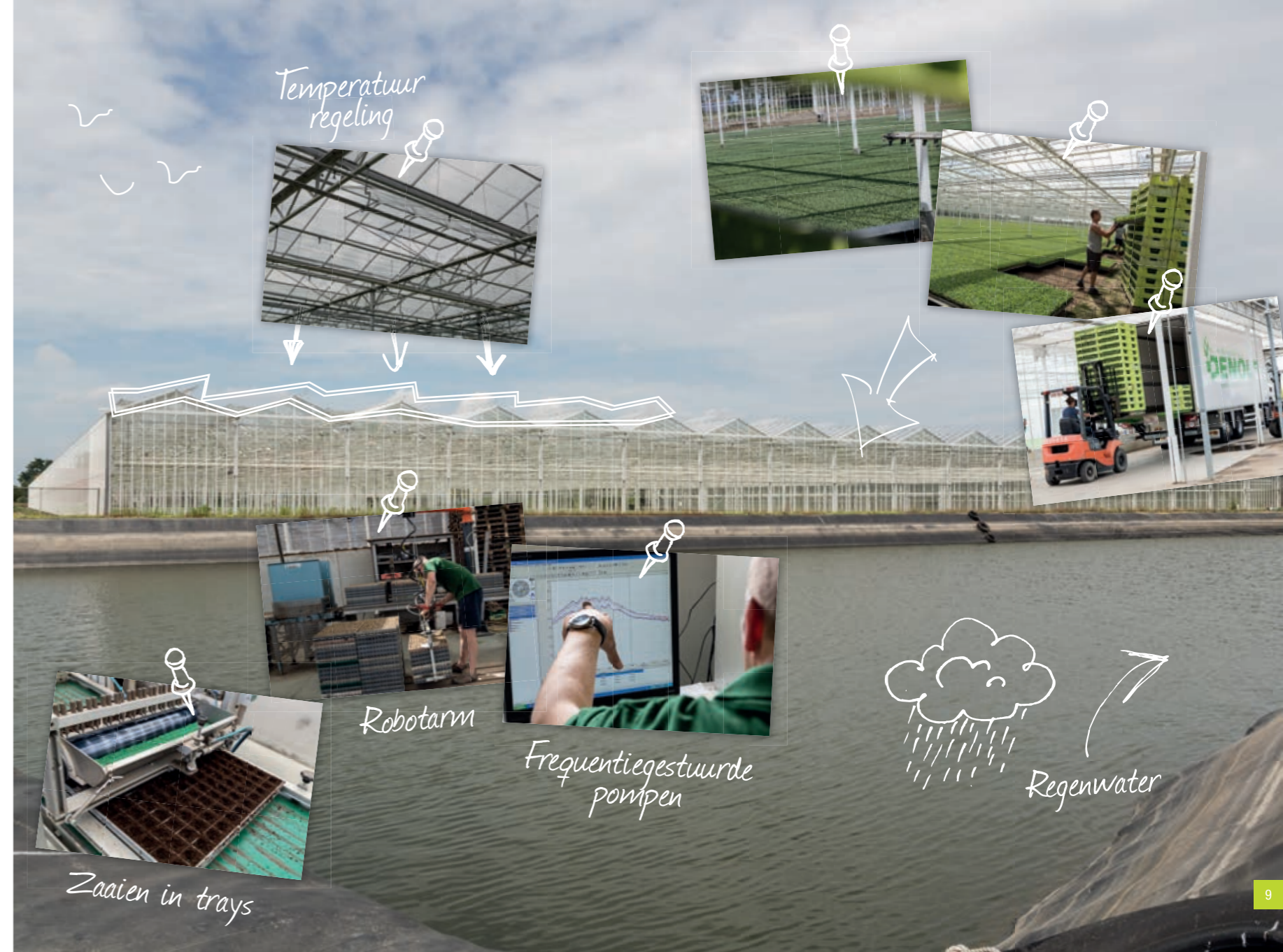
Die planning is inderdaad essentieel als je weet dat hier zo'n 100 miljoen plantjes per jaar buitengaan. Kolen, selder, venkel, tabak, courgette, sla, De zaden van deze groenten kweken ze hier op tot plantjes, waarna ze bij de klanten tot volwaardige groenten kunnen uitgroeien. Omdat Kristof en Mieke bijna aan het begin van de keten staan, is kwaliteit heel belangrijk. De lichte potgrond en meststoffen die ze nu voor de plantjes gebruiken bv., zijn het resultaat van heel wat testen. Alles stellen ze in het werk om een goed en duurzaam opwekklimaat te creëren. Kristof: “Ons bedrijf omvat 60.000m² waarvan bijna 52.000m² hoge, moderne serres. Ideaal dus om gezonde plantjes te kweken. Om die zo goed mogelijk van water te voorzien, gebruiken we **frequentiegestuurde pompen**. Die draaien naargelang de planten water nodig hebben. **Regenwater** recupereren we in drie opvangbekkens. Met gietwagens en een **sputrobot** springen we zo efficiënt mogelijk met dat water om. Energie besparen we onder meer

met een schermdoek dat in de winter de warmte hier binnenhoudt. Een weerstation buiten geeft informatie door waardoor bv. de ramen worden opengezet. Daarnaast houden we ook de bodem waar in de winter de sla-planten in komen in optimale conditie door onze heftrucks met **lagedrukbanden** uit te rusten. Het is onze manier om ook duurzaam met ons milieu om te springen. Als iedereen meewerkt, verlichten we sowieso de druk op het milieu.”

Niet alleen het milieu, ook zijn medewerkers zijn voor Kristof heel belangrijk. Naast vaste arbeiders zijn er ook seizoensarbeiders die al jaren stevast terugkeren. Dat zegt genoeg over het arbeidsklimaat in de serres. Zo installeerde Kristof nog recent een **robotarm** om het verplaatsen van de plantenbakken / trays te vergemakkelijken. “Mijn vader heeft nooit met vast personeel gewerkt, maar door onze snelle groei konden we niet anders en ik beklag het me zeker niet. De open ruimte wordt trouwens steeds schaarser. Bij de vorige uitbreiding kochten we een oude tomatenserre om te verbouwen. We kochten dus niet ergens grond om nieuwe ruimte aan te snijden. In zekere zin is dat ook duurzaam”, besluit Kristof.

SCHONE TROEVEN

- › Frequentiegestuurde pompen
- › Regenwater
- › Sputrobot
- › Lagedrukbanden
- › Robotarm
- › Schermdoek

NAAM
Christophe Decaigny en Griet Brille

ADRES
Haaispanderstraat 87 - Izegem

ACTIVITEIT
Varkensbedrijf

DE SCHONE BOER IS GESTART IN...
2004

“DUURZAAMHEID IS OVERLEVEN OP EIGEN KRACHT”

CHRISTOPHE DECAIGNY

Al sinds de jaren '20 van de vorige eeuw baat de familie Decaigny de hoeve “Klein Gistelgoed” uit. Maar een varkenshouderij werd het pas in 1978. Sinds 2004 runnen Christophe Decaigny en Griet Brille het gespecialiseerde varkensbedrijf in Izegem. Hier huizen 350 zeugen en 1200 vleesvarkens. Vroeger verkochten ze alle varken aan slachthuizen, maar heel recent beslisten Christophe en Griet om met de verkoop van varkensvlees in **korte keten** te starten. “Dat betekent dat we hier rechtstreeks aan de consument verkopen. Voorlopig kan je hier een standaardpakket van 8 kg varkensvlees kopen en in de zomermaanden verkopen we BBQ-pakketten. Die rechtstreekse verkoop geeft ons een eerlijke prijs voor ons product, wat anders niet altijd het geval is. En de klanten appreciëren echt wel eerlijk, kwaliteitsvol vlees zonder industriële bewerkingen of kunstmatige additieven. Daardoor vinden onder andere mensen met allergieën steeds vaker de weg naar ons bedrijf”, zegt Christophe.

De keuze om vlees op de hoeve te verkopen, heeft ook te maken met de wil van Christophe om onafhankelijker te zijn. Wie namelijk zijn eigen afzetmarkt voor vlees creëert, is minder afhankelijk van externen. Die filosofie trekt hij door in alle facetten van zijn bedrijf. “Het begint bij de varkens zelf. Nooit wordt hier een dier aangekocht, wat tot minder antibioticagebruik en gezonde dieren leidt. Dan het voeder. Alle gewassen die hier worden geteeld zijn in functie van voeder of ligstro voor de dieren. Mijn voeder probeer ik zoveel mogelijk **zelf te mengen**. Het eiwitgedeelte koop ik aan, maar energiegewassen zoals maïs, tarwe en gerst produceer ik zelf. Het water voor de dieren is eigen, aangezuurd **drainagewater**. Onder de akkers liggen zo'n 300 meter buizen voor diepdrainage. Het

regenwater vangen we op voor de schoonmaak. Tot slot voorzie ik samen met mijn vader ook in mijn eigen **mestverwerking**.”

Alleen eigen energie wekt Christophe nog niet op. Zonnepanelen zullen wellicht nog volgen, maar eerst wil hij zoveel mogelijk energie besparen, maar eerst wil hij nu onder meer door te werken met **energiezuinige LED-lampen** en **frequentiegestuurde ventilatoren**. Die laatste verbruiken minder wanneer ze zachter draaien, wat niet het geval is bij een klassieke ventilator. “Maar duurzaamheid is voor mij ook een verplichting naar de omgeving. Mensen betrekken bij je verhaal, een mooie aanplanting, een groenbemester ... je hoeft het allemaal niet te doen. Maar het verankert je wel in de omgeving. Natuurlijk verwacht je ook wel iets van die omgeving terug. Want de laatste tijd heeft onze sector het erg moeilijk. Wij zijn afhankelijk van een heel volatiele wereldmarkt. En als er crisis is, zoals nu met de Russische boycot van ons varkensvlees, dan zitten wij snel op ons tandvlees. Hulp vanuit Europa is zeker nodig om het hoofd boven water te houden. Want uiteindelijk moeten wij ook uit de kosten raken”, besluit Christophe.

SCHONE TROEVEN

- › Korte keten - thuisverkoop
- › Zelf mengen van voeder
- › Diepdrainagewater - regenwater
- › Mestverwerking
- › Energiezuinige LED-Lampen
- › Frequentiegestuurde ventilatoren
- › Christophe is voorzitter van de Landbouwrap

Voeder mengen

LED-lampen

Dierenwelzijn varkens op stro

Diepdrainage

Verkoop rechtstreeks op de hoeve

NAAM

Pieter Stragier en Veronique Wouders

ADRES

Bossebeekstraat 2 - Izegem

ACTIVITEIT

Serresla

DE SCHONE BOER IS GESTART IN...

2003

“EEN DUURZAME BOER IS IN DE EERSTE PLAATS EEN PROPERE BOER”

PIETER STRAGIER

Tijdens de zomer plukt Pieter iedere ochtend ongeveer 5000 kroppen sla. Om 7u laat hij aan de veiling weten hoeveel hij gaat leveren. Om tien uur ligt alles al in de veiling, klaar om naar de winkel te transporteren, verser kan niet. In goed vijf uur zijn alle kroppen één voor één uitgesneden, gewassen, in bakken geplaatst en geleverd. Een heel karwei waarbij Pieter soms de hulp krijgt van zijn vrouw of een externe arbeider. “Niet altijd. In de winter, wanneer het een pak kalmer is, doe ik het werk meestal alleen. Maar zo heb ik het graag. Ik investeer liever in efficiënt en comfortabel werken dan in steeds meer en meer produceren.”, lacht Pieter.

Het minste dat je kan zeggen is dat Pieter inderdaad zijn eigen weg kiest. In 2003 begon hij met de kweek van sla, terwijl hij ook het melkveebedrijf van zijn vader kon overnemen. “Jaarlijks snijden we nu zo’n 800.000 kroppen sla en zo wil ik het ook graag houden. Alleen zo kan ik mijn klanten kwaliteit garanderen. En die kwaliteit is nodig. Zo zijn we 3 jaar geleden met een aantal telers vanuit de veiling gestart met een eigen kwaliteitslabel voor alles wat in de grond groeit: witloof, aardbei, sla. Dat label heet **Fine Fleur** en verenigt 10 slakwekers die elke dag dagverse sla leveren”, zegt Pieter.

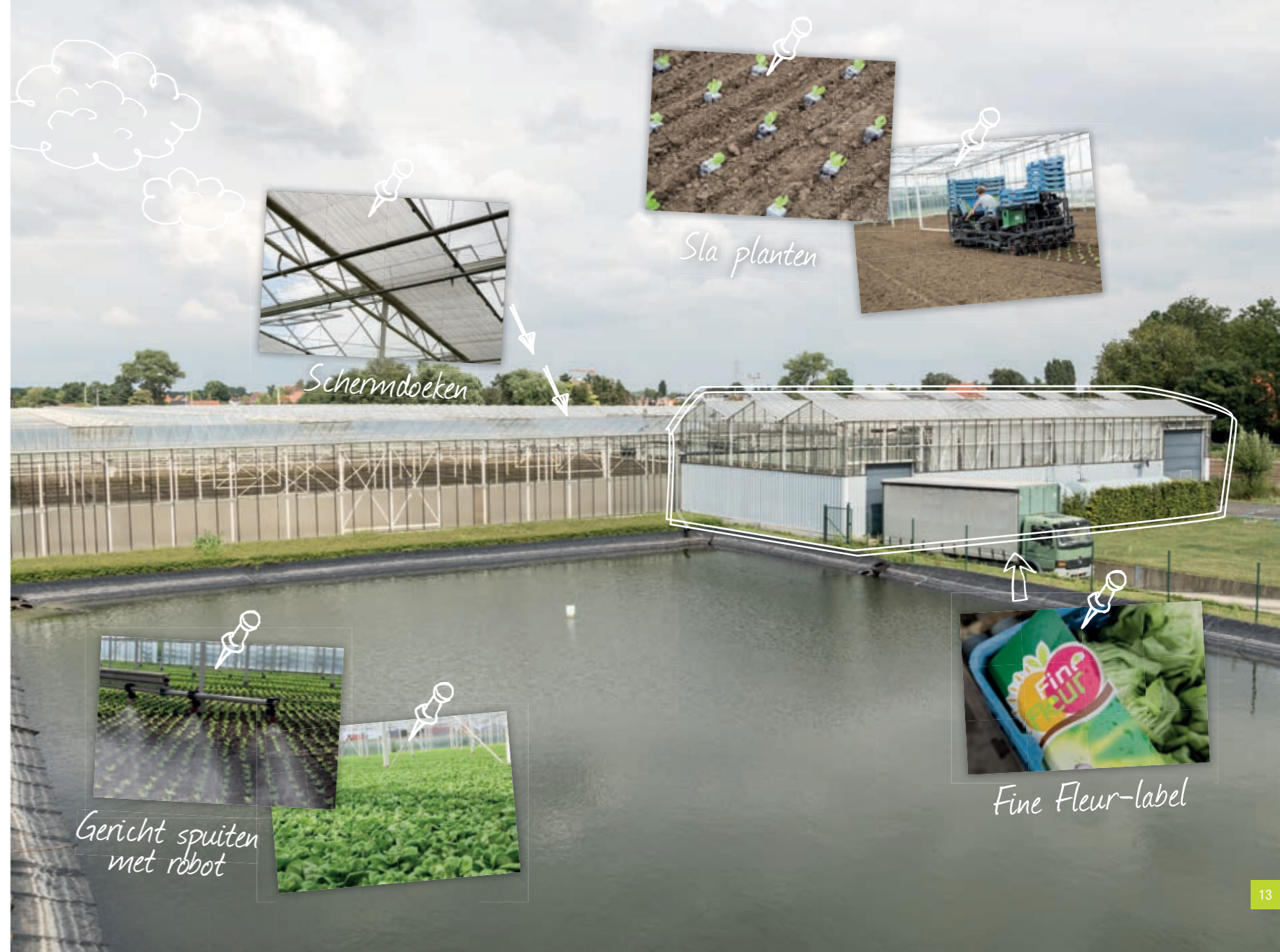
Om die dagverse sla te leveren deed Pieter heel wat investeringen in duurzame productie. “Zon en water, dat zijn de elementen waar wij het meest beroep op doen. De **schermdoeken** die hier hangen regelen in de winter automatisch de temperatuur. Dat scheelt gigantisch op de energiefactuur. En alle **regenwater** vangen we op in een grote lagune. Dat volstaat om de planten tijdens de groei water te geven”, besluit Pieter. Maar ook bij gebruik van andere middelen heeft Pieter duurzaamheid voor ogen. Duurzaamheid betekent voor

hem geen verspilling en proper werken. Pieter: “De sector moet af van het beeld van de vuile boer. Je haalt ook een zekere beroepseer uit proper werk. Daarom onze investering in een nieuwe **meststofmachine** die toelaat om heel gericht de rijtjes in de serre te bemesten. En ook onze **sputrobot** laat ons toe om heel gericht aan gewasbescherming te doen. Voor mij is een duurzame boer in de eerste plaats een propere boer.”

“Weet je”, besluit Pieter, “het labo komt hier van elke oogst de kroppen controleren om te zien of alles ok is met de middelen die we gebruiken voor bodemontsmetting en gewasbescherming. Sla is als bladgewas één van de meest gecontroleerde groenten. Dat garandeert een veilig en gezond product.”

SCHONE TROEVEN

- › Fine Fleur-label
- › Schermdoeken
- › Regenwater
- › Meststofmachine
- › Sputrobot
- › Actief in bestuur Landelijke Gilden

“DUURZAAM ZIJN IS MEE ZIJN MET JE TIJD”

IGNACE VERHELST

Als je ergens in de Roeselaarse regio frietjes eet, dan is de kans groot dat ze van de familie Verhelst komen. Al twee generaties is deze familie actief in de aardappelsector. Ignace en Marleen startten hun bedrijf in 1987 en zoon Gilles vervoegde hem in 2013. Samen telen ze hun eigen product van pootgoed tot consumptieklare aardappelen. Maar recent begonnen ze ook met de verwerking van aardappelen tot frietjes. En daarvoor bouwden ze een vorstvrije loods met een indrukwekkende machine om de aardappelen te verwerken. Maar ook met de nodige aandacht voor duurzaamheid. Ignace: “Water is heel belangrijk voor ons. Al het **regenwater** op het bedrijf vangen we op en dat gaat door een **UV-filter** vooraleer de aardappelen te wassen. Op het bedrijf staat ook een **waterzuiveringsinstallatie** die ervoor zorgt dat we een deel van ons afvalwater kunnen lozen en hergebruiken. De installatie scheidt ook zetmeel van water. Dat zetmeel wordt opnieuw gebruikt als veevoeder. De aardappelen in de bewaarloods worden intensief eventileerd zodat ze optimaal kunnen gestockeerd worden. Daarom plaatsten we **zonnepanelen** die de krachtige motoren voor ventilatie laten draaien. Tegelijk leveren ze ook energie voor de koeling van onze aardappelen.”

Aardappelteelt is lang niet de enige activiteit op dit bedrijf. Er staan ook drie hectare serres voor glastuinbouw, waar de sla net geoogst is. “Maar de courgettes en knolvenkel staan klaar”, vertelt Ignace. “Eens die weg zijn, beginnen we met komkommers. Gewone kropsla kweek ik praktisch het jaar rond. Die teeltrotatie is belangrijk om mijn bodem niet uit te putten.” Ook hier wordt regenwater aan de planten gegeven, maar dit gebeurt direct aan de wortel via

een **druppelirrigatie** en **beregeningsautomaat**. Korte teelten als deze gaan in de volle grond, zodat dure bemesting niet echt nodig is.

Maar wat het meest opvalt in deze serre zijn de bijenkasten. Ignace: “Bijen zijn belangrijk voor de bestuiving van de courgetteplantjes. In tegenstelling tot andere telers onderhoud ik zelf mijn **bijenkasten** maar de honing oogst ik niet. Een teelt in de serre duurt ongeveer 8 weken. Na 4 weken vervang ik mijn bijenkasten zodat de bijen meer variatie in eten hebben en er minder sterfte is.”

Ondanks de vele duurzame investeringen noemt Ignace zich geen voorloper. “Duurzaam zijn is mee zijn met je tijd. Ik informeer me via vergaderingen, teeltbegeleiders enz. en volg experimenten op de voet. Vervolgens probeer ik die nieuwe inzichten op mijn bedrijf toe te passen.”

SCHONE TROEVEN

- » Regenwater
- » UV-filter
- » Waterzuiveringsinstallatie
- » Recuperatie zetmeel als veevoeder
- » Eigen bijenkasten
- » Zonnepanelen
- » Druppelirrigatie en beregeningsautomaat

NAAM

Ignace en Gilles Verhelst en Marleen Vanden Berghe

ADRES

Kruisboomlaanstraat 2A - Roeselare

ACTIVITEIT

Glastuinbouw, akkerbouw en aardappelverwerking

DE SCHONE BOER IS GESTART IN...

1987

Aardappelverwerking

Kropsla

Waterzuiveringsinstallatie

Bijenkasten

Courgette

NAAM

Jan Wallays, Geertrui Verhaeghe en Paula Dessen

ADRES

Kasteelstraat 91 - Moorslede (Dadizele)

ACTIVITEIT

Melkvee

DE SCHONE BOER IS GESTART IN...

1997

“DE JUISTE EVENWICHTEN VINDEN, DAAR DRAAIT HET OM”

JAN WALLAYS

Jan nam pas op zijn dertigste het ouderlijke bedrijf over, nadat hij eerst 7 jaar als projectleider in de bouw had gewerkt. “Het was een keuze uit passie en idealisme voor het leven als landbouwer die ik me nog niet heb beklagd”, vertelt Jan, “Soms zie ik de dingen misschien wat anders omdat ik eerst een andere stiel heb beoefend. Iedere dag samen met mijn gezin eten is voor veel landbouwers wellicht een evidentie, voor mij niet. Daarnaast kon ik mijn ervaring als ingenieur bouwkunde heel goed gebruiken bij de verfraaiing van het erf”. En hoe. Met aandacht voor originele materialen, kleurkeuze en mooie **bepanting** lijkt het erf zo uit een lifestylemagazine weggeplukt. De hoeve is een toonbeeld van **visuele inkadering**.

Een bunker uit WOI werd mooi op het erf ingewerkt. Jan: “Een carport met pannendak vult de open ruimte tussen onze stal en de bunker. En de oude schuur naast de bunker restaureerden we tot zaaltje voor **klasbezoeken**.” Van de bunker zelf wil Jan een waterreservoir maken. **Regenwater** en **drainagewater** worden hier hergebruikt als drinkwater voor de koeien.

Je zou het haast vergeten, maar op dit prachtig bedrijf worden ook een 80-tal koeien gemolken. De melk daarvan, zo’n 700.000 liter, gaat naar Milcobel, een coöperatie die ongeveer 3000 melkveehouders verenigt. Jan zit er in de raad van bestuur. Jan: “De coöperatie is voor mij de meest duurzame ondernemingsvorm en een evidente keuze voor de afzet en verwerking van mijn melk. Die gedachte lag ook aan de basis voor de samenaankoop van een **mestscheider**. Eigenlijk een soort schroefpers waarmee mest in vloeibare en vaste fractie wordt gescheiden. Door dit met 4 collega’s samen te kopen, delen we de investeringskost en zoeken we samen naar interessante toepassings- of afzetmogelijkheden voor zowel de vaste als de vloeibare fractie. De mestscheider

kunnen we makkelijk verplaatsen voor een efficiënt mestverbruik en -gebruik.”, vertelt Jan.

Daarnaast investeerde Jan ook in een aantal duurzame maatregelen als **zonnepanelen** en **warmterecuperatie** op de melktank. Dat is een systeem waarbij de warmte die vrijkomt bij het koelen van de melk gerecupereerd wordt om water op te warmen. Dat warm water kan je dan bv. gebruiken als spoelwater voor de reiniging van de melkinstallatie. Maar net zo belangrijk is de voorkoeling van de melk vooraleer die in de koeltank terecht komt, want zo bespaar je heel wat koelenergie. Ze zijn ook heel tevreden over hun zelfrijdende mengvoederwagen. Er is slechts één machine nodig voor het voeren van de koeien en er is minder vermorsing van voeder.

Jan geeft zo zijn eigen invulling aan duurzaamheid: “Duurzaam boeren is voor mij een zoektocht naar de juiste evenwichten: tussen economie en ecologie, bedrijf en natuur, tussen groeien en financieel haalbaar blijven, tussen arbeidsdruk en gezinsleven. Voor mij is dit momenteel financieel gezond en leuk werken... Je bent duurzaam bezig geweest als er een bedrijf staat dat aantrekkelijk is voor eventuele opvolging...”

SCHONE TROEVEN

- › Bepanting - visuele inkadering
- › Klasbezoeken
- › Regenwater en drainagewater
- › Mestscheider
- › Zonnepanelen
- › Warmterecuperatie - voorkoeler
- › Coöperatief engagement
- › Voorzitters Landelijke Gilde en KVLV

NAAM

André Taillieu en Brigitte Depoorter
Luc Van Thournout

ADRES

Duivelshoekstraat 1 - Roeselare

ACTIVITEIT

Melkvee, braadkippen, vleesvarkens, aardappelen

DE SCHONE BOER IS GESTART IN...

1974

“ALTIJD KIJKEN OM EFFICIËNT MET ENERGIE OM TE SPRINGEN”

LUC VAN THOURNOUT

Op de Zilverberg in Roeselare baten André en Brigitte samen met schoonzoon Luc een gemengd bedrijf uit. Op het erf, ook gekend als 't Klokhof, vind je varkens, melkvee en kippen. André poot en rooit ook nog aardappelen als loonwerker. Schoonzoon Luc staat mee aan het roer sinds 2006 en ook zijn zoon Arne staat te trappelen om mee te doen. De activiteiten veranderden doorheen de jaren en dat zal binnenkort misschien weer zo zijn. “Ik heb het meer voor koeien,” lacht Luc, “Er zijn hier nu 45 melkkoeien, maar dat zou ik graag verdubbelen. Dat zal natuurlijk de nodige investeringen vragen.

We kijken nu al hoe we efficiënt met onze energie kunnen omspringen. Dat doen we onder meer door **warmterecuperatie**. De warmte van de koelgroep van de melkkoeltank recupereren we bv. om reinigingswater op te warmen. Op het bedrijf hebben we ook **zonnepanelen** en alle **regenwater** vangen we op om opnieuw te gebruiken.”

Luc levert melk aan Campina en ondertekende daar het charter voor het AA-label. Dat is het label om melk te mogen leveren voor de premiummerken. Daarvoor moet het bedrijf aan een aantal voorwaarden voldoen, zoals voldoende weidegang voor de koeien. Luc: “Dierenwelzijn is sowieso prioritair voor ons. Mooie ligboxen met **matrassen** bv. betekent minder ontstekingen, minder antibiotica en dus gezondere koeien. Voor het voeder gebruiken we Protistar als eiwitbron. Dat is een bijproduct van de bio-ethanolproductie en zo zijn we minder afhankelijk van soja.”

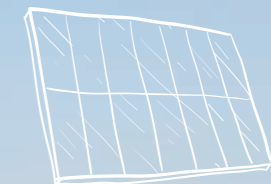
Naar de kippenstal dan. In dit gebouw huizen 23.000 kippen. Als kuikentjes van 55 gram komen ze binnen, als braadkip van 2.5kg gaan ze buiten. “Uiteraard proberen we hun verblijf zo efficiënt en aangenaam mogelijk te

maken. Het drinkwater voor de kippen wordt aangezuurd om het antibioticaverbruik te minimaliseren. De kippen drinken uit morsplaatjes, zodat het waterverbruik beperkt blijft. Maar zo valt ook minder water op de grond waardoor de mest droger blijft en de grond aangenamer en veiliger is voor de kippen. Op die grond liggen vlaslemen, een natuurlijk product dat belangrijk is voor de verwerking van onze mest. Die mest wordt 100% verwerkt in een biogasinstallatie”, vertelt André.

Van de koestal naar de kippenstal ga je over de binnenkoer en die is een pareltje. Uitgetekend door dochter Sabine, van opleiding tuinarchitecte en floriste, en verder onderhouden door Brigitte, die waakt over de **beplanting** op het erf. Maar wat het meest in het oog springt, is de constructie op het binnenplein. Een oude geschutskoepel, relict van een bunker die tijdens WOI op de boerderij stond, hangt er tussen twee elektriciteitspalen. Een kanonskogel uit de jaren 1800 dient als klepel en transformeert de koepel tot een klok die hoorbaar is tot aan de kerk van de Zilverberg (mits een stevige lei). Vroeger luidde men de klok om 12u en 16u. Dit was zowel voor de paarden als de landbouwers op het veld de tijdsindicatie voor een welverdiende rustpauze. En zo is meteen de naam 't Klokhof verklaard.

SCHONE TROEVEN

- › Warmterecuperatie
- › Zonnepanelen
- › Regenwater
- › Melk met AA-label
- › Matrassen
- › Beplanting

Zonnepanelen

Klimaatregeling
kippenstal

Morsplaatjes

10 UITDAGINGEN VOOR EEN “schonere” LANDBOUW

ENERGIE

Energie is schaars en duur. En de landbouw heeft er heel wat van nodig. Denk aan verwarming en verlichting in serres, ventilatie in stallen, kweeklampen, koelinstallaties, ... Dat verplicht de landbouwer om creatief met energie om te springen. Niet alleen om het milieu te sparen maar ook om zijn bedrijf

rendabel te houden. Gelukkig zijn er heel wat mogelijkheden om zelf warmte en elektriciteit op te wekken. Sinds 2010 is de Vlaamse landbouwsector zelfs netto-producent van elektriciteit geworden.

SCHONE OPLOSSINGEN:

Zonnepanelen, verkoelen van melk, schermdoeken, vergistingsinstallaties, frequentiesturing, energiezuinige verlichting, ... Meer info op www.enerpedia.be.

WATER

Zonder water geen landbouw. En hoewel het in Vlaanderen soms met bakken uit de hemel valt, heeft de sector er nog altijd te kort aan. Dat komt door de hoge bevolkingsdichtheid in Vlaanderen maar ook door de eisen die aan het water worden gesteld. Grondwater is bijvoorbeeld uitermate

geschikt als drinkwater voor vee, maar is schaars. Regen- en oppervlaktewater is ideaal om de velden te irrigeren of om het bedrijf te reinigen. Zuiver water is dan bv. weer nodig in de serres om ziektes te voorkomen.

SCHONE OPLOSSINGEN:

Waterbehandeling en -zuivering, morsplaatjes voor pluimvee, hergebruik regenwater of drainagewater, beregeningsautomaten, ...

BODEMKWALITEIT

Een goede vruchtbare bodem vol bodemleven is cruciaal voor de oogst. Maar nog al te vaak zorgt erosie, vooral in streken met veel reliëf, er voor dat veel kwaliteitsvolle bodem wegspoelt. Bovendien worden de machines om het land te bewerken steeds

zwaarder en groter. Dit drukt de bodem samen, zowel aan de oppervlakte als in de diepte. Een samengedrukte, zuurstofarme grond is natuurlijk geen goede basis om mee te werken. Een ideale bodem is luchtig met een schat aan bodemleven.

SCHONE OPLOSSINGEN:

Zaaien van groenbedekkers, tractoren met lagedrukbanden, machines met GPS-sturing, spitten in plaats van ploegen, aanvoer van compost of stalmest, ...

BEMESTING

Zonder bemesting is onze huidige, productieve landbouw niet mogelijk. Te veel bemesten is echter niet efficiënt, want dan spoelt een deel van de meststoffen naar het grond- en oppervlaktewater, met een dalende waterkwaliteit tot gevolg. Intensieve veeteelt in (West-)Vlaanderen zorgt voor een

overschot aan mest. Diverse mestactieplannen zorgden wel voor een kentering en ook op de landbouwbedrijven is een belangrijke evolutie gebeurd. De bemesting gebeurt steeds gericht. Mestoverschotten worden verwerkt of dienen voor energieproductie.

SCHONE OPLOSSINGEN:

Rijenbemesting, bemestingsadvies op maat, doordacht gebruik, bodemanalyses, mestverwerking, ...

GEWAS- BESCHERMING

Land- en tuinbouwers beschermen hun gewassen tegen ziektes (schimmels en bacteriën), plagen (insecten, wild) en onkruid. Sinds jaar en dag zijn chemische gewasbeschermingsmiddelen een efficiënt instrument in deze strijd. De middelen worden steeds selectiever, de boer steeds oordeelkundiger op vlak van

gebruik. Vaak laten land- en tuinbouwers zich ook begeleiden. Verbeteringen op technisch vlak zorgen er voor dat de middelen terecht komen waar ze horen, nl. op het aangetaste gewas.

SCHONE OPLOSSINGEN:

Spuitrobot, driftreducerende spuitdoppen, rijenbespuiting, ...

DIERENWELZIJN

Voor veel landbouwers zijn dieren een bron van inkomsten. Ze hebben er dan ook alle belang bij ze goed te verzorgen. Gelukkige en gezonde dieren produceren veel eieren, vlees of melk en zorgen voor mooie nakomelingen. De laatste

jaren besteedden de boeren veel aandacht aan verbeterde stalontwerpen en -inrichting, wat het dierenwelzijn uiteraard alleen maar ten goede komt.

SCHONE OPLOSSINGEN:

Comfortabele boxen en matrassen, open rundveestallen, ventilatie, speelgoed voor de dieren, ...

LANDSCHAP

In Vlaanderen wordt de open ruimte alsmat beperkter. Het platteland is al lang niet meer van de boer alleen. Hij moet de ruimte delen met nieuwe bewoners. Veel mensen zoeken het platteland ook op voor vakantie of een daguitstap met de

fiets. Dit creëert al eens spanningen. Bovendien worden land- en tuinbouwbedrijven steeds groter en stijgt hun impact op de omgeving.

SCHONE OPLOSSINGEN:

Streek-eigen beplanting, passende materialen, agrarische architectuur, ...

RELATIE MET DE MAATSCHAPPIJ

Consumenten weten vaak niet meer hoe voedsel op hun bord raakt. De boer is een onbekende schakel in de weg die voeding aflegt. De laatste jaren zien we echter een kentering. Landbouwers zetten hun deuren open, zodat iedereen kennis kan maken met hun bedrijf en producten. Of de bedrijfsleiders nu de passie voor hun stiel meegeven tijdens een opendeur of op het jaarlijks kippenfestijn van de lokale vereniging, dat maakt niet uit. De dialoog tussen boer en burger die zo ontstaat, is veel belangrijker.

SCHONE OPLOSSINGEN:

Hoewinkels, landbouweducatie, coöperaties, boerenmarkten, opendeurdagen, zorgboerderij, engagementen in lokale verenigingen ... Meer info op www.onthaalopdeboerderij.be

LUCHT

De landbouwsector produceert drie belangrijke broeikasgassen: koolzuurgas (CO₂), methaan en lachgas. De voorbije twee decennia heeft de sector grote inspanningen gedaan om de uitstoot te verminderen en is daar ook deels in geslaagd. Ook geur en fijn stof zijn twee belangrijke uitdagingen voor de landbouwsector in het dichtbevolkte Vlaanderen. Nieuwe stallen zetten verplicht in op een beperkte uitstoot van ammoniak en fijn stof.

SCHONE OPLOSSINGEN:

Luchtwassers, volle vloersystemen in rundveestallen, overschakelen naar efficiëntere en/of hernieuwbare brandstoffen, ...

BIODIVERSITEIT

Nog niet zo lang geleden vormden onze open ruimte een veilige thuishaven voor tal van (dier)soorten. De dieren van het platteland vonden het voedsel en de beschutting die ze nodig hadden in hagen, heggen, houtkanten, bosranden, poelen, ... Consumentendruk en intensievere activiteiten zorgden er voor

SCHONE OPLOSSINGEN:

Landschapsbeheer, bijenkasten, natuurbescherming, beheerovereenkomsten, ...

EN NU NOG EEN EERLIJKE PRIJS?

Deze 10 uitdagingen vragen heel wat van de hedendaagse boer. Wetgeving, maar ook vaak zijn eigen overtuiging (ik wil gezonde dieren, een goede bodem, ...), dwingen hem om antwoorden te vinden die ook financieel haalbaar zijn. Want uiteindelijk is hij maar de eerste schakel in een lange keten voor de consument een finale prijs betaalt. Al het harde werk van onze land- en tuinbouwers verdient een eerlijke prijs.

Daar speel jij als consument een belangrijke rol in...

Izegem, Moorslede, Roeselare en Ledegem maken deel uit van de macrozone glastuinbouw Roeselare. Dit is een gebied waar van oudsher een grotere concentratie aan glastuinbouwbedrijven terug te vinden is. De aanwezigheid van goed opgeleide tuinders, de veiling, kennisinstellingen als Inagro, ... is hier uiteraard niet vreemd aan. Sinds een aantal jaren voert de Provincie samen met Inagro in het kader van een 'ruimtelijk strategisch project' een stimulerend beleid voor de glastuinbouwsector. We begeleiden tuinders met nieuwbouw- of uitbreidingsplannen, we geven professioneel advies voor het landschappelijk integreren van serres, we zoeken naar mogelijkheden om restwarmte van bedrijven te gebruiken in serres, enz. Dit alles gebeurt met financiële steun vanuit Ruimte Vlaanderen.

Ook tijdens diverse lokale evenementen zal je de kans krijgen om kennis te maken met de Schoon Boeren.

Neem een kijkje op www.schoonboeren.be voor een overzicht. Scholen vinden er ook heel wat educatief materiaal om mee aan de slag te gaan. Voor de recreatieve fietsers zijn er vanaf voorjaar 2016 ook fietstochten beschikbaar.

Volg ons ook op Facebook: www.facebook.com/SchoonBoeren

Het Agro-Infopunt van Inagro is de ideale start in jouw zoektocht naar antwoorden. We helpen je graag met pasklare antwoorden of verwijzen je door naar de meest geschikte specialist.

E info@inagro.be

T 051 27 32 00

www.agro-infopunt.be

WAT IS SCHOON BOEREN?

Schoon Boeren is een initiatief van Inagro in samenwerking met de provincie West-Vlaanderen. Met deze campagne willen we zoveel mogelijk mensen informeren over de inspanningen die de land- en tuinbouwsector doet op vlak van duurzaamheid. Hoe? Door dit verhaal een gezicht te geven. Acht Schone Boeren uit jouw gemeente vertellen hun verhaal. Een verhaal dat ons toont hoe de sector werk maakt van een beter milieu voor ons allemaal. En een verhaal dat tegelijkertijd de sector zelf wil sensibiliseren voor een meer duurzame bedrijfsvoering.

www.schoonboeren.be

Inagro vzw
leperseweg 87
8800 Rumbeke-Beitem
T 051 27 32 00
-
www.inagro.be

